

Обґрунтування

до питання про прийняття рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії»

З метою удосконалення норм Правил роздрібного ринку в частині запобігання споживанню електричної енергії за фіксованою ціною для побутових споживачів на непобутові потреби, а також врегулювання дій учасників роздрібного ринку у разі підтвердження вказаних фактів, Департаментом із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії» (далі – Проєкт постанови).

Проєктом постанови пропонується врегулювати питання, пов'язані із споживанням електричної енергії побутовими споживачами на непобутові потреби, одним з яких є питання здійснення перерахунку вартості фактично спожитої електричної енергії на непобутові потреби на об'єкті побутового споживача у разі визнання ним вказаного факту та, як наслідок, формування за його заявою коригуючого платіжного документу для оплати за відповідний попередній період.

При цьому, на сьогодні нормативно-правовими актами не передбачено механізму коригування вартості послуг із забезпечення доступності електричної енергії для побутових споживачів, що надаються постачальниками універсальних послуг, що як наслідок, може привести до отримання додаткового (необґрунтованого) доходу постачальниками універсальних послуг.

У зв'язку з цим, пунктом 2 Проєкту постанови передбачено відкладення набрання чинності абзацом двадцять сьомим пункту 2 Змін до Правил, до 01 листопада 2025 року з метою нормативного врегулювання зазначеного вище питання.

Зазначений Проєкт постанови має ознаки регуляторного акта, у зв'язку з чим, згідно зі статтею 15 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», 13 лютого 2025 року разом з аналізом його впливу та обґрунтуванням було оприлюднено на офіційному вебсайті НКРЕКП з метою отримання зауважень та пропозицій.

27 березня 2025 року на офіційному вебсайті НКРЕКП було оприлюднено узагальнені зауваження та пропозиції до Проєкту постанови, які були отримані від фізичних, юридичних осіб та їх об'єднань у період з 13 лютого 2025 року по 28 лютого 2025 року, та на виконання вимог Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30 червня 2017 року № 866, 03 – 04 квітня 2025 року, 07 – 09 квітня 2025 року, 11 квітня 2025 року проведено відкрите обговорення зауважень та пропозицій, наданих до Проєкту постанови.

Інформація про прийняття рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії» була розміщена 22 квітня 2025 року на офіційному вебсайті НКРЕКП.

Відомості про прийняття рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії» були розміщені 22 квітня 2025 року на офіційному вебсайті НКРЕКП.

Протокол відкритого обговорення та Таблиця узгоджених позицій до постанови були розміщені 22 квітня 2025 року на офіційному вебсайті НКРЕКП.
КЕП: Кострикін О. В. 10.06.2025 12:59
ВІДКОП: 8358EC0030400000021911E00A106E100
Сертифікат дійсний з 26.02.2025 до 25.02.2027 23:59

На виконання вимог частини другої статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» Антимонопольний комітет України листом від 08 травня 2025 року № 128-06/01-143-НПА погодив Проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії» та запропонував уточнення термінології, вжитої в деяких пунктах Проєкту постанови НКРЕКП, що було враховано.

Враховуючи вищенаведене, Департамент із регулювання відносин та захисту прав споживачів на роздрібному ринку електричної енергії пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження Змін до Правил роздрібного ринку електричної енергії» та оприлюднити її на офіційному вебсайті НКРЕКП.

**Директор Департаменту із регулювання
відносин та захисту прав споживачів на
роздрібному ринку електричної енергії**

Олег КОСТРИКІН

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Змін до
Правил роздрібного ринку
електричної енергії

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 312, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з 01 липня 2025 року, але не раніше дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім абзацу двадцять сьомого пункту 2 Змін до Правил, який набирає чинності з 01 листопада 2025 року.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної
комісії, що здійснює
державне регулювання у
сферах енергетики та
комунальних послуг
№ _____

Зміни до Правил роздрібного ринку електричної енергії

1. Абзац п'ятдесят восьмий пункту 1.1.2 глави 1.1 розділу I викласти в такій редакції:

«приватне домогосподарство – земельна ділянка разом з розташованим на ній за однією адресою садовим будинком (у якому наявна житлова площа), житловим будинком, дачним будинком або котеджем (разом з господарськими (присадибними) будівлями, наземними та/або підземними комунікаціями у разі їх наявності), що належить індивідуальному побутовому споживачу на праві власності. До складу членів приватного домогосподарства належать його власник та співвласники;».

2. У главі 2.3 розділу II:

пункт 2.3.12 викласти в такій редакції:

«2.3.12. Споживання електричної енергії за відповідним тарифом (ціною) відповідно до комерційної пропозиції має бути забезпечене окремим комерційним обліком.

Окремі фізичні точки комерційного обліку мають бути забезпечені засобами вимірювальної техніки, які дають можливість організувати комерційний облік за відповідним тарифом (ціною) на всій площадці вимірювання.

Вид об'єкта електрифікації та призначення використання електроустановок площадок вимірювання, у тому числі для окремого обліку споживання на непобутові потреби, відображаються в паспорті точки розподілу/передачі.

У разі зміни потреб споживання (використання) на об'єкті індивідуального побутового споживача, інформація щодо типу споживання (побутові/непобутові потреби) площадок вимірювання відображається в паспорті точки розподілу/передачі.

Електрична енергія, яка споживається (використовується) на об'єкті індивідуального побутового споживача на непобутові потреби, зокрема для підприємницької, господарської та незалежної професійної діяльності, надання платних послуг, здійснення нотаріальної діяльності, діяльності дата-центрів, центрів обробки даних, діяльності зі створення віртуальних активів (майнінгу), надання інших платних послуг, у тому числі у сфері сільського зеленого туризму тощо, обліковується за умовною (віртуальною) точкою комерційного обліку окремо та оплачується за цінами на універсальні послуги для малих непобутових

споживачів за відповідний розрахунковий місяць (незалежно від потужності електроустановки об'єкта такого індивідуального побутового споживача).

У разі споживання (використання) електричної енергії на об'єкті індивідуального побутового споживача на непобутові потреби індивідуальний побутовий споживач зобов'язаний звернутись до оператора системи із заявою про організацію окремого обліку споживання електричної енергії на непобутові потреби та оформлення акта розподіленої електричної енергії (додаток 11 до договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії). Організація обліку має бути здійснена шляхом створення умовних (віртуальних) точок комерційного обліку для побутових та непобутових потреб з використанням існуючого засобу вимірювальної техніки. Обсяги споживання електричної енергії на об'єкті індивідуального побутового споживача на побутові потреби визначаються постачальником послуг комерційного обліку розрахунковим шляхом у межах обсягів соціальних нормативів для користування послугами з постачання та розподілу електричної енергії у житлових приміщеннях, встановлених постановою Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2014 року № 409 (далі – постанова КМУ № 409). Споживач зобов'язаний надати дані та документи для оформлення акта розподіленої електричної енергії. Оператор системи розглядає таку заяву протягом п'яти робочих днів.

У разі споживання (використання) електричної енергії на об'єкті колективного побутового споживача або іншого споживача (крім індивідуального побутового споживача) за фіксованою ціною для побутових споживачів на непобутові потреби (на потреби (цілі), для яких застосування фіксованої ціни на електричну енергію не передбачено законодавством), такий споживач має звернутись до оператора системи із заявою про організацію окремого обліку споживання електричної енергії на непобутові потреби, шляхом встановлення додаткового засобу обліку або створення умовної (віртуальної) точки комерційного обліку. У випадках використання електричної енергії на непобутові потреби для електроустановок потужністю до 0,1 кВт, установа вузла комерційного обліку на непобутові потреби недоцільне.

У разі виявлення оператором системи фактів споживання (використання) побутовим споживачем та іншими споживачами електричної енергії за фіксованою ціною для побутових споживачів на непобутові потреби (на потреби (цілі), для яких застосування фіксованої ціни на електричну енергію не передбачено законодавством) оператор системи складає акт про порушення цих Правил, у якому зазначаються виявлені факти споживання електричної енергії за фіксованою ціною для побутових споживачів на непобутові потреби та зобов'язання споживача здійснити заходи з усунення виявленого порушення. Підтвердженням факту споживання (використання) електричної енергії за фіксованою ціною для побутових споживачів на непобутові потреби можуть слугувати:

отримана інформація від місцевих органів державної влади, місцевого самоврядування, податкової служби;

рекламні вивіски та фасадні таблички на об'єктах;

зафіксовані фото (відео) з відповідною рекламою;

рекламна інформація з продажу товарів чи надання платних послуг на відповідних сайтах мережі Internet тощо.

При складенні такого акта про порушення оператор системи має право обстежувати внутрішні електричні мережі та струмоприймачі на об'єкті споживача на предмет споживання електричної енергії за фіксованою ціною для побутових споживачів на непобутові потреби.

Такий акт про порушення розглядається оператором системи у порядку, передбаченому розділом VIII цих Правил.

Порушення у вигляді споживання (використання) електричної енергії за фіксованою ціною для побутових споживачів на непобутові потреби може бути усунуто шляхом:

припинення споживання (використання) електричної енергії на непобутові потреби, що підтверджується актом перевірки (у разі споживання (використання) електричної енергії виключно на побутові потреби);

врегулювання договірних відносин з електропостачальником щодо розрахунків за споживання (використання) електричної енергії на непобутові потреби (у разі споживання (використання) електричної енергії виключно на непобутові потреби);

врегулювання договірних відносин з електропостачальником щодо розрахунків за споживання (використання) електричної енергії на побутові та непобутові потреби після оформлення акта розподіленої електричної енергії або встановлення додаткового засобу обліку (у разі споживання (використання) електричної енергії на побутові та непобутові потреби).

У разі отримання від споживача повідомлення про припинення ним споживання (використання) електричної енергії на непобутові потреби оператор системи зобов'язаний протягом п'яти робочих днів з дня отримання такого повідомлення здійснити перевірку та зафіксувати припинення споживання (використання) електричної енергії на непобутові потреби на об'єкті побутового споживача, про що складає акт обстеження.

У разі усунення порушення споживачем шляхом припинення ним споживання (використання) електричної енергії на непобутові потреби оператор системи повідомляє електропостачальника протягом одного робочого дня з дня проведення перевірки із зазначенням дати усунення порушення, показів засобу обліку на дату усунення порушення.

У разі наявності підтверджених фактів споживання (використання) споживачем електричної енергії за фіксованою ціною для побутових споживачів на непобутові потреби та недопуску споживачем представників оператора системи на об'єкт для обстеження внутрішніх електричних мереж увесь обсяг використаної електричної енергії на такому об'єкті споживача вважається таким, що використаний на непобутові потреби.

У разі підтвердження за результатами обстеження внутрішніх електричних мереж факту споживання (використання) електричної енергії за фіксованою ціною для побутових споживачів на непобутові потреби у протоколі комісії з розгляду акта про порушення зазначаються зобов'язання споживачу здійснити заходи з усунення виявленого порушення негайно.

Оператор системи надає копію протоколу комісії з розгляду акта про порушення цих Правил відповідному електропостачальнику та додаткову інформацію, необхідну для здійснення коригуючого розрахунку електропостачальником щодо дати останнього контрольного огляду чи технічної перевірки, дати усунення порушення, величини договірної потужності об'єкта споживача та обсягу (помісячно), що підлягає перерахунку не пізніше наступного робочого дня після розгляду акта про порушення цих Правил на засіданні комісії.

Електропостачальник протягом чотирнадцяти календарних днів на підставі отриманої копії протоколу комісії з розгляду акта про порушення цих Правил проводить перерахунок вартості за фактично спожиту електричну енергію на об'єкті споживача за період, який складається з дня останнього контрольного огляду засобу комерційного обліку або технічної перевірки (якщо технічну перевірку було проведено після останнього контрольного огляду засобу комерційного обліку) до дня виявлення порушення, але не більше шести місяців, та з дня виявлення порушення до дня проведення засідання комісії або усунення порушення (якщо порушення усунуто до дня засідання комісії) за цінами на універсальні послуги для малих побутових споживачів за відповідні розрахункові місяці.

У разі визнання споживачем факту споживання (використання) ним електричної енергії на побутові потреби, він складає відповідну письмову заяву та подає її оператору системи та електропостачальнику. У такому випадку за його заявою коригуючий платіжний документ для оплати виставляється за період, який складається з дня, зазначеного споживачем у заяві, але не більше ніж за три роки до дня виявлення порушення цих Правил та з дня виявлення порушення до дня проведення засідання комісії або усунення порушення (якщо порушення усунуто до дня засідання комісії), за цінами на універсальні послуги для малих побутових споживачів, що сформувалися у відповідні розрахункові місяці.

У разі несплати коригуючого платіжного документа у тридцятиденний строк з дня його отримання постачання електричної енергії такому споживачу припиняється за ініціативою електропостачальника в установленому цими Правилами порядку.

З дня розгляду акта на засіданні комісії до дня усунення споживачем порушення (зокрема врегулювання договірних відносин у порядку, передбаченому цим пунктом Правил) нарахування вартості фактично спожитої електричної енергії споживачем здійснюється електропостачальником за цінами на універсальні послуги для малих побутових споживачів, що сформувалися у відповідному розрахунковому місяці.»;

пункт 2.3.18 викласти в такій редакції:

«2.3.18. У разі споживання індивідуальним побутовим споживачем на об'єкті побутового споживача електричної енергії за фіксованою ціною для побутових споживачів на побутові потреби індивідуальний побутовий споживач надає оператору системи необхідні дані для оформлення акта розподіленої електричної енергії за формою, визначеною у додатку 11 до

договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії. Споживач відповідає за достовірність наданих даних.

Оператор системи складає акт розподіленої електричної енергії у двох примірниках, які підписуються оператором системи та споживачем. Один з примірників підписаного акта повертається споживачу разом з паспортом точки розподілу/передачі електричної енергії.

Оператор системи здійснює розподіл обсягів спожитої (використаної) електричної енергії відповідно до акта розподіленої електричної енергії з першого дня календарного місяця, наступного за місяцем, у якому підписано акт розподіленої електричної енергії:

на побутові потреби в межах обсягів соціальних нормативів для користування послугами з постачання та розподілу електричної енергії у житлових приміщеннях, встановлених постановою КМУ № 409;

на непобутові потреби у розмірі перевищення обсягів соціальних нормативів для користування послугами з постачання та розподілу електричної енергії у житлових приміщеннях, встановлених постановою КМУ № 409.

Споживач звертається до електропостачальника із заявою про оформлення договірних відносин щодо споживання електричної енергії на непобутові потреби шляхом обрання відповідної комерційної пропозиції з урахуванням пункту 3.2.9 глави 3.2 розділу III цих Правил. У такому випадку дата врегулювання договірних відносин з електропостачальником щодо споживання електричної енергії на побутові та непобутові потреби вважається датою усунення порушення.».

3. Абзац третій пункту 5.5.2 глави 5.5 розділу V доповнити новим реченням такого змісту:

«У разі використання приватним домогосподарством електричної енергії на побутові та непобутові потреби відповідно до акта розподіленої електричної енергії (додаток 11 до договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії) продаж надлишку виробленої електричної енергії за «зеленим» тарифом здійснюється в обсязі, що перевищує місячне споживання електричної енергії таким приватним домогосподарством (яке включає побутові та непобутові потреби цього приватного домогосподарства). У разі якщо місячне споживання цього приватного домогосподарства перевищує обсяги виробництва, споживач здійснює купівлю електричної енергії з урахуванням акта розподіленої електричної енергії;».

4. У пункті 7.5 розділу VII:

абзац шостий викласти в такій редакції:

«несплати вартості необлікованої електричної енергії внаслідок порушення споживачем цих Правил, визначеної відповідно до законодавства (за умови прийняття судом рішення (яке набрало законної сили) щодо споживання споживачем необлікованої електричної енергії на користь оператора системи або невиконання споживачем укладеного договору про реструктуризацію заборгованості з вартості необлікованої електричної енергії);»;

абзац десятий викласти в такій редакції:

«порушення споживачем під час виконання робіт або провадження іншої діяльності у межах свого об'єкта поблизу електричних мереж Правил охорони електричних мереж, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2022 року № 1455 (далі – Правила охорони електричних мереж);».

5. У пункті 9.6.2 глави 9.6 розділу IX:

в абзаці першому цифри та слово «20 лютого» замінити цифрами та словом «01 червня»;

абзаци другий та третій виключити.

У зв'язку з цим абзаци четвертий – дев'ятий вважати відповідно абзацами другим – сьомим.

6. У розділі XI:

1) абзац перший пункту 11.2.8 глави 11.2 після слів «договором про резервне електрозабезпечення» доповнити знаком та словами «, у тому числі»;

2) у главі 11.3:

перше речення абзацу другого пункту 11.3.1 доповнити знаками та словами «, зокрема за умови заживлення електроустановок безпосередньо від електричних мереж оператора системи та наявності діючого договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії»;

у пункті 11.3.4:

абзац третій викласти в такій редакції:

«1) копії документів, якими підтверджується право власності (користування) на земельну ділянку та право власності на житловий/дачний/садовий будинок або котедж;»;

абзац п'ятий викласти в такій редакції:

«3) копію технічного паспорта на житловий/дачний/садовий будинок або котедж та кадастровий номер земельної ділянки, на якій(-их) встановлена(-і) генеруюча(-і) установка(-и);»;

абзац третій пункту 11.3.10 після слів «здійснюються постачальником універсальних послуг» доповнити словами «з дати»;

3) у пункті 11.4.3 глави 11.4:

в абзаці другому слова «Для укладення» замінити словами «У разі укладення», а після слів, цифр та знаків «визначених пунктом 3.2.12 глави 3.2» доповнити словами, цифрами та знаками «або пунктом 3.3.5 глави 3.3»;

в абзаці третьому слова «Для зміни» замінити словами «У разі зміни»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі зміни електропостачальника для укладення договору про постачання електричної енергії споживачу на умовах комерційної пропозиції за механізмом самовиробництва та договору купівлі-продажу електричної енергії за механізмом самовиробництва споживач надає перелік документів, визначених пунктом 6.1.5 цих Правил, а також паспорт точки розподілу/передачі, у якому

наявна інформація про встановлення генеруючої(-их) установки(-ок) з можливістю відпуску електричної енергії та організації належного комерційного обліку відповідно до вимог Кодексу комерційного обліку, та довідку банківської установи (у тому числі роздруковану з мережі інтернет) про банківські реквізити рахунку, відкритого в банківській установі, що має діючу ліцензію НБУ щодо провадження банківської діяльності на території України, для перерахування коштів електропостачальником за відпущену активним споживачем електричну енергію за механізмом самовиробництва.».

7. У додатку 2 до договору споживача про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії (додаток 3):

підпункт 1.3 пункту 1 доповнити новим підпунктом 1.3.1 такого змісту:

«1.3.1. Тип споживання (на об'єкті побутового споживача), обрати необхідне: побутові потреби/непобутові потреби/побутові та непобутові потреби.»;

шосту графу «Дата початку дії (введення в експлуатацію)» таблиці пункту 4 виключити.

8. У вступній частині додатка 2 до Договору про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг (додаток 6) слова «для задоволення побутових потреб та/або потреб особистого селянського господарства» замінити словами «для задоволення потреб приватного домогосподарства Споживача».

Директор Департаменту із регулювання
відносин та захисту прав споживачів на
роздрібному ринку електричної енергії

Олег КОСТРИКІН